

Szerkesztőség
és
Kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3'50

Vidéken:
Egy évre 20 korona
Félévre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

HÍRDETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Befizetés a Fazekas-utcaérol.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytözsében.
Megjelenik délután 5 órakor.

Az állam és a nagyipar.

Kassa, július 25.

Az ipari kultúra megteremtése két tényezőn mulik. Nagyipar organikus létesítésén és a kisipar egészséges lábraállításán. Nálunk, Magyarországon a viszonyok alakulása ezt a két tényezőt teszi a gazdasági megerősödés előfeltételeivé annál is inkább, mert nagyiparunk még nincs és kisiparunk meg züllésnek indul. A mostoha gazdasági viszonyok folytán nehezdednek gazdasági életünkre úgy, hogy az iparnak és a kereskedelemnek szervesen egymáshoz kapcsolódó kérdése sohasem volt annyira időszerű, mint éppen most.

Szóljunk előbb a nagyiparról. A gyári produktumoknak nagy mennyiségben való előállítását a munkásoknak nagy, nálunk ugyiszlóván még szokatlan méretekben való foglalkoztatását eredményezi. Eredményezné még továbbá azt, hogy a külföldi piac keresésével az idegenbe kigurult pénz nagy hányadát visszahozhatnók. Nemzetgazdasági szempontból ép úgy, mint pénzügyi célzattal nagy arányúvá bővített gyáripár a megélhetési forrásoknak olyan tömegét nyitná, meg, hogy életerős progresszivitás következhetnék be — számítani bizonyossággal — minden vonalon.

Ma magyar gyáriparról — értvén e szó alatt a nyugateurópai akceptált fogalmat — szó sem lehet. És a jövőben sem eshetik mindaddig, míg magánosok és idegen vállalkozások számvetésein fordul meg a dolog. Állami beavatkozás, hathatós és következtéseiben eredményes állami támogatás nélkül ezt a problémát megoldani nem lehet és addig, amíg az állam új költségvetési előirányzásokkal nem megy el a végső határig, e téren való minden akció csak jámbor kísérletezés számba mehet, mi — hogy sok esetben flaskóval jár — nagyon természetes:

Az állami támogatás — már mai formájában is — felőleli mindama módozatokat, mik sikeresen segíthetik elő Magyarországnak ez uton való gazdasági megerősödését. Nem is a módot kifogásoljuk mi, de az intenzitást, melylyel az a mód a reális életbe be lesz illesztve. Az a tény, hogy mindmáig mezőgazdasági állam vagyunk, és hogy ezt a körülményt a velünk gazdasági szövetségben élő Ausztria a mi ro-

vásunkra kamatoztatja, sok pénzünkbe kerül. Milliókat emészt föl a mi agrár mivoltunk és milliókat hagyunk gazdátlanul, csupán azért, mert valami érthetetlen ellenszennvel támad mindaz ellen, ami merkantil a nemzet zömébe belenövelt agrár irányzat. Pedig hát parlagon hevertetni az önként kínálkozó erőket, végzetes és veszedelmes gazdasági politika.

Az kétségtelen, hogy a mi speciális viszonyaink mellett a magyar gyáripár lehetősége az állam támogatásán mulik. Meg kell nyitni az erszényt. Nem szabad szükmarkuaknak lennünk akkor, amidőn a gyöngé, beteg ország jövőjéről van szó. Az állami támogatásnak ép úgy, mint a városok részéről jövő áldozatkészségnek több, egészséges ágazata van. Belső berendezéssel s gépházi felszerelésekkel, vagy kamatmentes állami kölcsönrel, harmadik esetben pedig adómentességgel.

A városok — s ebben dicséretes példával a székesfőváros már is előjár — meg ingyen telekkel és adóminimummal könnyíthetnek az alapítással járó nehézségeken. Mind e módozatok, ha méreteiket messzemenő áldozatkészséggel elfogadhatóan jelentőssé tágitjuk, alkalmasak arra, hogy a vállalkozói kedvet kifejlesszék és lökést adjanak olyan ipari akciónak, amely fokozatos előrehaladásában egymásután használ föl minden atomnyi magyar erőt.

Korzó és rabbilincs.

Még sincs tolonkocsi.

A Madách „Ember tragédiájának“ londoni vásárjelenetében láthatni az élet olyfajta ellentétét, mint aminőben a kassai közönségnek van alkalma nem is néhanapján, de elég gyakran gyönyörködni. A Széchenyi liget árnyas fasoraiiban gondtalanul szórakoznak nevetgélő emberek, itt ott talán regény is szövődik a fiatalok között, terített asztalok mellett vígan mulatnak és ime a vásárjelenet teljessége okáért egy szuronyos börtönőr párosával egymáshoz vasalt rabokat kísér a nyüzsgő embertömegben keresztül.

A ligetben pihenést, szórakozást keresőkön átfut a borzongás, mikor végigvonul előttük a szomorú menet. Mindenütt szabad ember örül legszebb emberi jogának a szabadságnak és ugyanekkor megvasalt rabok szomorú, levert tekintete teszi változattossá a vidám arcokat. Ez az ellentét még a poézisre egyáltalán nem hajló emberek lelkében is okvetlen erős visszhangot kelt, mely a méltatlankodás hangos szavában nyer kifejezést.

A közönséget meg kell kimélni attól,

hogy szemelattára vonultatják fel a bilincsekbe vert rabokat, akik talán azért ballagnak a vasuti indóházhoz, hogy évekre terjedő rabságuk gyötrelmházába utazzanak. Ezt a nem delikát látványt nem kell a közönséggel végignézteni, mert vannak igen sokan, akiknek szívébe markol a szomorú látvány és napokra elveszi a kedvét.

Ez a dolog egyik és elég fontos oldala. De nem kevésbé fontolandó meg az a kérdés, hogy hát az illető fogolyra milyen hatással van ez a szégyenteljes felvonulás? Micsoda tortúra az egy emberre nézve, ha megvasalva kell végighaladnia a bámész tömeg sorai között és a gunyos, szánakozó és kíváncsi tekintetek, sőt hangos megjegyzések özönében kell egy olyan vesszőfutást elszendvednie, melyre senki sem ítélte s a melyhez csak az inhumánus nemtörődömség révén jutott. Büntető törvényeink nem ismerik már a megszégyenítő büntetéseket, a kipellengérezés és kalodabazárás, a szégyenfa és vesszőfutás rég lomtárba került torturák; hogyan kerül hát be a büntető igazságszolgáltatás eszközei közé ez a nyilvános megszégyenítés?

Nyilván inhumánus nemtörődömségből, mely figyelmen kívül hagyja azt a káros hatást, mely a megszégyenített fogoly lelkében támadt dac és elkeseredettség folytán áll elő. És amíg kötetekre menő irodalom foglalkozik a büntetések erkölcsjavító hatásával, addig senki sem vet ügyet arra az eldurvulásra, melyet az ilyen szégyenteljes, nyilvános vesszőfutás idéz elő a fogoly lelkében.

Mivel a törvénytörő büntetéshez nem tartozik hozzá ez a kétségtelenül jelentékeny súlyosbítás, mely úgy az elítélte, mint a közönségre rossz hatással van, az igazság és józólés nevében tiltakoznunk kell a megvasalt foglyok nyilvános meghurcolása ellen.

Az elítélteknek a vasúthoz szállítása igen egyszerűen megoldható egy zárt tolonkocsi segítségével, melynek beszerzése és használata nem ró akkora terhet az illetékes hatóságra, amilyen foku elégedetlenséget és méltatlankodást vált ki annak melőzése a nagyközönségből.

Város szépités társadalmi uton.

(A kik pótdátot nem fizetnek azok kötelessége a polgárság áldozatkészségét némileg visszonzni.)

Kassa város most az átalakulás stádiumában van. A törvényhatóság nagy áldozatkészséggel megszavazta a forgalmasabb utcák rendezésére szolgáló jelentékeny összeget, mely végeredményében növeli a pótdátot, vagyis újabb terhet sóz a kassai polgárság nyakába. Illetve csak azokat terhel, akiket a törvény községi pótdát fizetésére kötelez. Ezek: az iparosok, kereskedők, háziurak, magántisztviselők, szabad foglalkozást űzők, orvosok, ügyvédek, mérnökök. A polgárság községi pótdát terhe alól felmenti azonban a törvény a köztisztviselőket és a katonaságot. Köztisztviselő és katona tehát nem osztozik a községi pótdát teherben, ami Kassán tekintve a köztisztviselőket és katonákat uagy számát figyelemre méltó dolog s megérdemli, hogy kissé elmélkedjünk e felett.

Minő célt szolgál a községi pótdadó? Fedezi a városi közigazgatás létesítésének, fenntartásának költségeit. Nos a közigazgatás előnyeit, nemcsak a pótdadót fizető polgárság élvezi, hanem részesülnek ebben azok is, kik pótdadó fizetés alól fölmentvők. Sőt a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a terhekhez, hozzá nem járuló elemek igénye folytonos követelésekkel táplálkozik, türelmetlenül ostromolja a törvényhatóságot újabb és újabb költséges befektetések miatt. Es ez természetes jelenség.

A pótdadómentes elem a műveltebb osztályhoz tartozik, legtöbbje világlátott ember, vagy legalább is alapos ismerője a fővárosi közigazgatásnak, ennél fogva finomodott érzékkel jobban látja a maradiságot, a lassu előrehaladást, kényelem szeretete is fejlettebb, szeretné tehát Kassán is meghonosítani mindazt, ami a világvárosok polgárainak kedvessé teszi tartózkodásuk helyét.

Aki követelésekben, ígéretekben nem fukarkodik, ám érezze kötelességének, hogy valamivel ő is tartozik annak a városnak, amely számára minden hozzájárulás nélkül csak ugy hozzáférhetővé bocsátja a közigazgatásnak, mint azoknak, kik a létesítés és fenntartás költségét kinos-keservesen fizetik. Mi pótdadót fizető polgárok eleget nyújtunk, évről-évre fokozódó közterheink emelkedő skálája a biznyság reá, hogy nem vagyunk nehézkesek, sőt tovább nyújtózkodunk, mint ameddig takarónk ér. A pótdadót fizetők áldozatkészségét tehát illenék meghálálni a közigazgatásban ingyen részesülő osztálynak. A módját is megmondjuk.

Arra gondolunk, hogy a város, mely most éli átalakulása idejét, kellemes és szép lehetne — még egy kis áldozatkészséggel. Ha parkjában virágok pompázó tarkasága illatoznék; ha közterein kisebb szobrocskák, esztétikai izlésünknek megfelelő díszítések volnának; ha a régi emlékek gondozás alá vétetnének; ha az utcák és terek rendezésénél a végső cícomázást — a társadalom teljesítését. Igenis a társadalom, még pedig javarészen azok, kik pótdadót nem fizetnek: a köztisztviselők és katona tiszték. Keresztülvihető a terv kevés anyagi áldozattal, jóval kevesebbel, mint amennyit mi fizetünk, az ő kényelmükért. Keresztül vihető a terv társadalmi egyesülés útján. Olyan egyesülettel, melynek feladata a város szépítés volna.

Weinfeld — a grammofonkirály.

(Egy nagykereskedő szökése százezer forintos család után.)

A ma érkezett fővárosi lapok szenzációs esetről közölnek tudósítást. Az eset hőse: Weinfeld Ede, valamikor a kassai „arany-ifjuság“ ismert tagja. Weinfeld Ede a fővárosban grammofon nagykereskedést nyitott s miután hitelezőit kétszázezer korona erejéig megkárosította, Amerikába szökött. Amerika Weinfeld Ede előtt nem ismeretlen terület, járt már ott 6-7 év előtt, mikor a kassai színház egyik primadonnájával folytatott szerelmi viszonya nagy adósságcsinálásba kergette, amiért aztán Kassán lakó családját kint tartotta az új világba. A tengerentúli tartózkodás sem változtatta meg a könnyelmű természetű férfit, amint ezt újabb esete bizonyítja, melyről a következő tudósítást kaptuk:

Március elsején, a Semmelweis-utcán fényes hangszerkereskedés nyílt meg. Aj-

tajan ez a tabla: Weiss Zsigmond és társa, Weinfeld Ede.

Az üzletben grammofonokat, fonografokat és hozzávaló lemezeket, hengereket árultak nagyban és kicsinyben. A rejtélyes táblához tudni kell, hogy Weiss Zsigmond és társa berlini cég az üzletben felhalmozott több százezer koronát érő árut bizományba adta Weinfeld Ede részére, aki az üzletet vezette. Weinfeld Ede, nemsokára adományozta is magának — a *grammofonkirály* címet.

Weinfeld Ede, alig harmincéves fiatal-ember, rosszul vezette az üzletet, amely sehogyan sem ment. Azzal akart segíteni magán, hogy még nagyobb árukészletet gyűjtött össze. Bizományba vett grammofonárakat a Berlini Lemezgyártól, a Favorit Hangszerkészítő gyártól, az Aufrecht és Goldschmied cégtől és még igen sok más bel- és külföldi nagykereskedőtől.

Az üzlet így sem ment. Weinfeld Ede amellet még igen könnyelmű életet élt. Állandó alakja volt a mulatóhelyeknek, orfeumoknak, szeretőt tartott, egyszóval uri, de költséges passzióknak áldozta esténként azt, amit naponta az üzletében — elvesztett.

Miután fizetési kötelezettségeinek nem tett eleget, a hitelezők szorongattak. Weinfeld Ede kétségbeesésében még egy utolsó eszközhöz folyamodott. Uton-utfélen hirdette és áron alul eladta a drága portekákat, úgy hogy végre az árukészletnek alig a hirmondója maradt meg.

A hitelezők feljelentéssel fenyegették. Weinfeld Ede szombaton délután még bent volt az üzletében. Nagyon izgatottnak látszott. Hat órákor ment el az üzletből. Egyenesen hazament Molnár-utca 9. szám alatt levő lakására.

Igy szólt a gazdasszonyához: — Még ma este elutazom. Hosszabb utra megyek. Készítsen elő mindent, ami az utra szükséges.

Szombaton este el is utazott Budapestre s Amerikának vette útját.

A hitelezők vasárnap, hétfőn, kedden elmentek az üzletbe. Weinfeldet nem találták. Mikor ma megtudták, hogy megszökött, megtették ellene a feljelentést család miatt a rendőrségen.

Több mint kétszázezer korona az az összeg, amelylyel Weinfeld Ede megkárosította a hitelezőit.

Érdekeltve vannak az ügyben: Weiss Zsigmond és társa berlini cég százezer koronával, a Favorite hangszergyár ötvenezer koronával és ugyancsak ennyivel a Berlini Lemezgyár.

A feljelentés nyomán az üzlet bírói zár alá helyezték. Laurinetz László végrehajtó foganatosította az üzlet bírói zár alá helyezését.

Válasz a karlsbadi intrikára.

(A bécsi „Zeit“ cikke. — Apponyi és Andrassy — Kossuthról. — A kormány állja a programját. — Új választások az általános választójog alapján.)

A napokban foglalkoztunk a bécsi „Zeit“ cikkével, amelyben egy Karlsbadban tartózkodó koalíciós excellenciás ur orvul megtámadja a kormányt s többek között azt is mondja, hogy a kabinet tagjai között nézeteltérés van. Weisz Julián, az alkotmánypárt tagja, Apponyi és Andrassy intímusa most a Zeitban felel a karlsbadi kegyelmes ur intrikára. Az érdekes cikkből, mely kellően megvilágítja ezt a rosszhiszemű

támadást és minden számítását halomra dönti, a következő figyelemre méltó részleteket közöljük:

Hangsúlyozza a cikkíró, hogy a magyar kormány minden tagja szolidáris volt a horvátok tulkapásai ellen. Nem igaz az a hitesztelés, mintha egyes miniszterek között a horvát kérdés dolgában ellentétek lettek volna.

Andrassy Gyula a horvát obstrukció letérése után a cikkírónak azt mondta, hogy nem csak helyesli az összes intézkedéseket, sőt azokat az egyedüli lehetséges utnak tartja. Nem származhatik belőle precedens a szólásszabadság ellen, mert Kossuth javaslata a legpontosabban megfelel a házszabályoknak és a törvény minden kívánalmának.

Apponyi gróf a horvát konfliktusról pedig azt mondja, hogy nem lehet többé kompromisszumról beszélni, mert oly politikussal, a kik a magyar állam integritása és Szent István koronájának birodalma ellen törnek, a magyar kormány nem tárgyalhat tovább.

Ez a két nyilatkozat elegendő arra, hogy szétdulja bizonyos intrikusoknak görcsös törekvéseit, a melynek az a célja, hogy a belügyminisztert és a közoktatásügyi minisztert mint elégedetlen államférfiakat állítsa oda.

A cikkíró azután elmondja, hogy a kiegyezést és a választási reformot csakis a koalíció csinálhatja meg, Ausztriában tehát rosszul teszik, hogy ha a koalíciót megakarják dönteni. Hivatkozik Wekerle nyilatkozatára, amelyet programbeszédében tett. Kötelezi magát a választási reform kivételére. A Wekerle-miniszterium a legutolsó pontig teljesíteni fogja programját, addig tehát hivatalában marad és helyén marad, amíg az új választásokat az általános választói jog alapján végre nem hajtották, csak azután fogja lemondását felajánlani.

Aki azt hiszi, hogy a koalíció hamarabb fel fog bomlani, vagy pedig a kabinet egyes tagjai hamarabb fognak kiválni, nem ismeri ama feltételeket, amelyek alapján a Wekerle-kabinet elvállalta a kormányt.

Ezek a feltételek a kabinet programjában pontosan körül vannak írva. Semmiféle incidens ezt a programot nem tudja megváltoztatni, legkevésbé a horvát rezolúcionista lámadása. A koalíció és vezetőinek politikai becsülete e programhoz van kapcsolva és éppen ezért meg kell és meg fogják azt az utolsó pontig valósítani.

Munkásgimnáziumok.

Kassán is létesül.

A szabadtanítás országos szervezése.

A szabad liceum áldása országszerte érezhető. A fogyatékos tudással rendelkező néposztály szeretettel és lelkesedéssel keresi föl a szabad liceumot, hogy ingyenes oktatásban részesüljön.

Ezzel rokonságban Molnár Viktor kultuszminiszteri államtitkár körlevélben figyelmeztet száz magyar várost, hogy munkásgimnáziumot létesítsen. A munkásgimnázium anyagát az Uránia szolgáltatja a miniszterium rendelkezése folytán.

Erről a derék kormányakcióról az alábbiakat közölhetjük:

A szabadtanítás szervezésére megindult országos mozgalom elé egy mindennekfelett gyakorlati célt tűzött ki Molnár Viktor val-

Schütz és társa

angol uri-szabók

Kassa, Kossuth Lajos-utca 2. szám.

Nagy választék valódi angol szövetekben. Megérkeztek a legdivatosabb kelmék és szövetek. Rövid idő alatt készítünk uri öltönyöket.

lás- és közoktatásügyi államtitkár legújabb kibocsájtott körlevelével, melyben leg-sürgősebb feladatul a fiatal iparossegédek elhanyagolt művelésügyének fölkarolását jelöli meg, hogy ezuton az egész iparososztály magyarra és művelté váljon. Hatvan-ezer fiatal iparossegéd számára nyitattak meg a nemzeti művelődés forrásait.

A körlevelben száz vidéki ipartűző város van felsorolva, köztük Kassa is, melyekben a fölszabadult, de még katonasor előtt álló fiatal segédek számára munkásgimnáziumok nyitása szükséges. Az államtitkár e városok társadalmának a kezébe adja az összes eszközöket, amelyekkel a fővárosban már megnyitott munkásgimnáziumokhoz hasonló intézményeket fölláthatnak. Ugyanis az Uránia 12 tantárgyat írat meg tankönyvül, minden tantárgyat 12 előadásra számítva s minden előadás külön füzetben jelenik meg. Ezeket az államtitkár szétszogatja s minden előadáshoz megküldi kölcsönképpen a vetítéshez szükséges 50-70 szövegképet.

A nyers, tanulatlan iparos nem lehet a művelt magyar szülők eszményképe. Szívesen adják gyermekeiket iparos pályára, ha lehetőségét látják annak, hogy erkölcsüket és szellemüket továbbfejleszthessék s az ipari képzéssel karöltve az általános műveltséget könnyen és közvetlen módon megszerezhessék s ha látják, hogy fokozatos fejlesztéssel elenyészthető azon különbség, mely a tanulatlan iparos és a tudományos pályára készülő műveltsége között van.

Üdvözöljük az államtitkárt ezen nagyjelentőségű kérdésnek a munkásgimnáziumok létesítésével való megoldásra irányuló törekvésében s föl hívjuk városunk lelkes embereit, kik ezen ténen már sokat fáradoztak, létesítsenek városunkban is munkásgimnáziumot.

UJDONSAGOK.

Uj műszövő-gyár Kassán.

Hirt adtunk már arról, hogy T. Firszt Antal kassai műszövő, jelentékeny állami szubvenció és városi segély támogatása mellett, Kassán nagyobb szabású szövőgyárat létesít. Firszt Antal, miután az előzetes munkálatakat elvégezte, ma közölte a kereskedelemügyi kormánylyal, hogy a kilátásba helyezett állami támogatás feltételeinek magát aláveti, azokat elfogadja. Ezzel a gyár létesítés előmunkálatai befejezést nyerték s most következik a berendezés.

Értesülésünk szerint a szövőgyár céljaira kiszemelt Szepsi-uti telken, a műszövőde mostani telepén, a gyár berendezéshez szükséges építkezések megkezdődtek. A berendezéssel valószínűleg ez év október havára elkészülnek s akkor a kassai szövőgyár teljes erővel megkezdí ez üzemet.

Nem lehet kétségünk az iránt, hogy a magyar közönség, különösen a kassai és felvidéki publikum meleg pártfogásába veszi a szövőgyárat. A közönség támogatásától függ. Ugyan fog boldogulni a nagy tőke befektetést igénylő vállalat. Ha a közönség az új szövőgyár készítményei iránt érdeklődést mutat s a kereskedőknél kérni fogja, akkor az üzem pusztán, belföldi piacon fenntartható. És ez ideális állapot volna. Jól tudjuk, hogy különösen textil árukban, szövött vásznakban és egyéb fehérneműekben mily óriási nagy az import. Évenként milliókra rug a külföldről hazánkba szállított szövött áruk forgalmi értéke. Az idegen gyárosoknak adott milliókból egy kis jóakarattal és felbuzdulással annyi elvonható, a mennyi egy magyar szövőgyár létét, fennállását, később pedig fejlődését biztosítja.

Magyar ipar után sirunk, nos ha akad áldozatkész vállalkozó — mert hiszen szubvenciókból ilyen gyárat fenntartani nem lehet — akkor lássa is befektetett pénzének, munkájának, nagy gondjainak gyümölcsét is.

— **A játékszenvedély korlátozása.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága körlevellel fordult Kassa törvényhatóságához, hogy támogassák a képviselőházhoz intézett azon feliratát, mely mindenféle megengedett hazárdjátékok eltiltásának kimondását kéri. A felirat kifejti, hogy a magyar társadalom a hirtelen meggazdagodás vágyától ösztönözve, mindinkább az erkölcsös alapról letér, a mihez hűséges segítőtársnak szegődik maga az állam az osztálysorsjáték intézményével, a löversenyekkel, melyek a lötenyésztés álcája alatt a főurak szórakozását szolgálják. Ehhez járulnak a tőzsdei üzérkedések és a legveszedelmesebb hazárd kártyajátékok. A társadalmi osztályok minden rétegében a féktelen játékszenvedély lesz urra és igen gyakran vagyontól, becsületétől fosztja meg a polgárságot. Mindezeknél fogva a felirat kéri e játékok megtiltását és törvényhozási intézkedést sürget abban az irányban, hogy a tőzsdei játék a rendes tőzsdei látogatók kereskedelmi ügyleteire korlátozassék. Kassa város legközelebbi közgyűlésén foglalokzik majd a kérdéssel s miután a játékszenvedély korlátozása csak helyesíthető, minden bizonynyal magáévá teszi Nagyvárad átiratát. A képviselőháznak ilyenformán az őszszel ismét alkalma lesz a szerencsejátékokkal foglalkozni.

— **Törvény a vicinális vasutról.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter ismételtén kijelentette a képviselőházban, hogy ez év folyamán be fogja terjeszteni a vicinális vasuti törvényjavaslatot. Ez ígért beváltásának előkészítése folyik most a kereskedelemügyi miniszteriumban, amennyiben Sztéryny József államtitkár elnöklésével napok óta tart az új vicinális törvényjavaslatról a tárgyalás. A tárgyaláson részt vesznek a miniszterium érdekelt szakosztályai és az államvasutak igazgatóságának képviselői. A törvényjavaslat előadói tervezetét Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter megküldötte véleményadás végett a nagyobb helyi érdekű vasuti csoportoknak is, amelyeknek véleménye a most folyó tárgyalásokon már rendelkezésre áll. A törvényjavaslat intern tárgyalása előreláthatólag még legalább nyolc-tíz ülést fog igénybe venni.

— **A zsolnai általános sztrájk megszünt.** A zsolnai munkások a közigazgatási hatóságok brutális jogtiprásai miatt szombaton reggel általános sztrájkba léptek. Most — mint Zsolnáról jelentik — az általános sztrájk megszünt. Hétfőn reggel az összes munkások beálltak munkába s a nyugalom helyreállott a városban.

— **Hatósági vizsgálat a cukrász sütemények ügyében.** Váczy József rendőrfőkapitány magához kérte az egyes szerkesztőségek tudósítóit s kijelentette előttük, hogy a Stefanovics-féle cukrászdájában talált, állítólag mérges anyagot tartalmazó sütemények ügyében a vizsgálat megindult. A rendőrséget mulasztás nem terheli, mert az első gyanus megbetegedés pénteken történt, a második szombaton ismétlődött, a rendőrség azonban hivatalos orvosi vélemény birtokába csak vasárnap jutott. Akkor sem volt még tisztán megállapítható, hogy az összesen három családnál, kilenc személynél bekövetkezett rosszullét — a sütemények fogyasztásából eredt. A rendőrség nagyobb mennyiségű süteményt és cukráz dai edényt elkobzott s azokat a kassai vegyvizsgáló állomásra sürgős vegyvizsgálattal megküldötte. Az eddigi hivatalos eljárás még nem ad tiszta képet arról, val-

jon a süteményekben tényleg mérges anyagok kerültek. A rendőrség azonban a közönség érdekében való mindennemű intézkedésről gondoskodott. Ma a főkapitány egyébként felhívta Spatz Dávid dr. törvényszéki orvost és Vandracek Jenő tiszti főorvost, hogy szintén alapos vizsgálatot indítsanak ez ügyben.

— **Lovakat vásárol az állam.** A m. kir. földművelésügyi miniszter felhívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában három és fél évet betöltött, de nyolcadik évet meg nem haladt koru ménló van és azt eladni óhajtják, hogy ebbeli szándékukat, annak kitüntetésével, hogy a ménló mely vármegyében, mely járásban, mely városban, községben vagy pusztán áll, továbbá az eladási árt is, (1 korona bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb ez évi augusztus 10 ig a m. kir. földművelésügyi miniszteriumnak jelentsék be.

— **Öngyilkos rablógyilkos.** A berlini rendőrség már régóta kutat egy Röscl nevű rablógyilkos után, aki éppen úgy szökött meg, mint annak idején Hennig, a többszörös rablógyilkos. Már kézrekerítették Rösclt és amikor a gonosztevőt a rendőrség épületében a lépcsőn felkísérték, a lépcső korlátján végig csuszott le, kifutott az utcára és egy házban eltűnt. Tegnap a rendőrség Rösclt menyasszonyának lakásán érte. A rablógyilkos két golyót röpitett menyasszonya mellébe, aki súlyosan megsebesült, aztán föbelötte önmagát.

— **Huszonnyolc ház pusztulása.** Kluknó szepesmegyei községben mint tudósítónk jelenti — egy öreg gazda felgyújtotta bosszúból fiának csürjét. A tűz oly rohamosan terjedt tova, hogy csakhamar 28 ház a melléképületekkel együtt leégett.

— **Eltűnt egy Vanderbilt.** New-Yorknak nagy szenzációja van. Odaérkezett távirat hírül hozta, hogy Vanderbilt Harold, Marlborough hercegné bátyja eltűnt. A sokszoros milliomos a multa csütörtökön Annapolisban a Trivia Jachtra szállott és Jamestownba indult, de eddigel még nem érkezett oda. A Vanderbilt-család több gőzhajót bérelt és az egész partvidéken végig kutatja a Trivia-jachtot.

— **Uj cementáru-gyár Kassán.** Göllner Zsigmond, a Vám-utca 2. számú házban modern berendezéssel cementáru-gyárat létesített. A gyár gyártmányai közül különösen kiemelendő a Thoman-féle hornyolt tetőcserép, mely a külföldön, építkezéseknél már teljesen kiszorította a téglatető cserépet. A cement tetőcserép tartósabb, könnyebb fedanyag, nem eresztí át a vizet és sokkal olcsóbb, amennyiben egy kvadrátméterre 11 drb. tetőcserép kell mindössze. A cement tetőcserép ezenkívül sokkal tűzállóbb is mint a téglacserép. Az új cementgyár, melyet ajánlanak a felvidéki építésszek és építető közönség figyelmébe az építkezéshez mindennemű cementárukat készíti.

Hirdetések.

Német nevelőnőt

sürgős belépésre keres egy intelligens család. Cim a kiadóhivatalban.

Géplakatos, kovács és asztalos

tanulók

fölvétetnek Dokupil és Fenyves okl. gépészmérnök gépgyárában Kassa, Vám-utca 15. szám.

15-16 ÉVES FIÚ

mint irodai kifutó állandó

alkalmazást talál

VITÉZ A. utóda könyv-

nyomda és a

„NAPLO” kiadóhivata-

lának irodájában.

Kassa leghiresebb, régi

Pék üzlete

állandó vevő körrel, napi 100 korona átlagos bevétellel, teljes üzem felszereléssel, és boltberendezéssel, kedvező feltételek mellett azonnal átadó.

Az üzletet jelenlegi tulajdonosa, más üzlet miatt adja át.

Tudakozódni lehet HERDICZKY

o JÁNOS háztulajdonosnál. o

KASSA, Főutca 60. szám.

Látható írásu

ADLER írógép

A magas magy. kir. vallás- és közoktatási Minis-
terium 4965. eln. szám alatt az állami tan-
intézeteknek ajánlva.

906. Milánói nemzetközi kiállít-
ás legmagasabb kitüntetés
Grand Prix!

A látható írásu ADLER írógép
elismerve az írógépek remeke!
Azon előnyök, melyek más író-
gépeken egyenként észlelhetők,
itt egyesítve vannak!

Látható írás!

Legnagyobb átütési írógép!

Tiszta acélszerkezet!

Eddig nem ért gyorsaságot!

Rendkívül egyszerű ke-
zelés!

Tiszta acélszerkezeténél fogva a
legtartósabb írógép!

Magyaror-
szági vezér-
képviselő **John Rezső**

Budapest, VI. Teréz-körut 22.

Prospektus írásmintha ingyen és bérmentve!

Építkezésre alkalmas

szép kertitelkek

a kir. tábla és polgári iskolához kö-
zel, széltől védett, zajtalan utcán
igen jutányosan eladó.

Bővebbet HELLVIG ZS. üveg-
kereskedésében Fő-utca 46. sz. a.

Egy 10 lóerejű 5 üléses

automobil

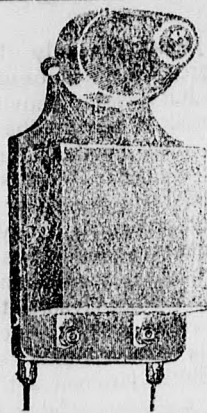
magnet gyújtóval, kifogástalan ál-
lapotban, elköltözés miatt olcsón
eladó. Cim: a kiadóhivatalban.

Kiadó: Murányi József.

BALLA MIHÁLY

mechanikus és villamos szerelő

Telefonszám: 372. **Kassa, fő-utca 51. sz.** Telefonszám: 372.

1896. év óta villamos műszaki műhelyemet és
raktáramat sikerült oly versenyképessé tenni,
hogy bármely gyárral a házi távirda, távbe-
szélő, villámhárító és villanyvilágítási sze-
relésben a versenyt felveszem. o o

Állandó nagy raktár villanyvilágítási csillá-
rok, távbeszélők, villamos csengők és orvosi
villanyozó gépekben. Vidéki megrendelése-
ket azonnal és leggyorsabban készítik.
Minden munkámért 2 évi jótállást vállalok.
Terveket és költségvetést díjmentesen készítik.

GANZ-FÉLE

villamossági részvénytársaság

kassai irodája: KAZINCZY FERENC-UTCA 4. sz. I. em.

TELEFON: 328. (vagy: BARKÓCZY-UTCA 5.) TELEFON: 328.

Elvállalja bárminemű elektromos világítás és erőát-
viteli telepek és berendezések tervezését, kivitelét,
azok szerelését, ellenőrzését, valamint meglevő be-
rendezések átszerkesztését, továbbá magánházak és
lakások villanyvilágítási berendezését. Mindennemű,
az elektromos telepek és magánosok részére szükséges
világítási és szerelési anyagok elárúsítása.

o o o LELKIISMERETES MUNKA o o o

STEINER ADOLF és TSA

csatorna és vízvezeték berendező KASSA, KOVÁCS-UTCA 30.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismer-
tes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

KASSAI NÉPBANK R.-T.

Fő-utca 22. szám I. emelet (saját ház.)

foglalkozik bankszakmába vágó összes ügyletekkel. — Betéteket ka-
matoztat betétkönyvecskék ellenében és cheque-számlán adómentes

4%-kal

a legelőnyösebb visszafizetési módokat mellett. Váltókat, kisorsolt
értékpapírokat leszámítol. Folyószámlahitelt engedélyez fedezet
alján. Értékpapírokat, külföldi pénznemeket vesz és elad. Szelvé-
nyeket díjtalanul vált be. — Felvilágosítások készséggel adódnak.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA